

Vergaderjaar 2017–2018

27 925

Bestrijding internationaal terrorisme

Nr. 628

BRIEF VAN DE MINISTER VAN JUSTITIE EN VEILIGHEID

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 25 april 2018

In deze brief, die gelijktijdig met de beantwoording van de vragen van de leden Van Helvert, Van Dam en Omtzigt (allen CDA) over de resolutie van de parlementaire assemblee van de Raad van Europa «Prosecuting and punishing the crimes against humanity or even possible genocide committed by Daesh» aan uw Kamer is gezonden (Aanhangsel Handelingen II 2017/18, nr. 1927), zet ik, mede namens de Minister van Buitenlandse Zaken, graag uitgebreider uiteen welke inspanningen door Nederland worden geleverd op het terrein van genocide in relatie tot Islamitische Staat (ISIS).

Genocide in relatie tot IS

Als er aanwijzingen zijn dat leden van ISIS, inclusief teruggekeerde uitreizigers, zich schuldig hebben gemaakt aan (medeplichtigheid aan) genocide en Nederland heeft rechtsmacht, zal het Openbaar Ministerie, indien het daartoe aanleiding ziet, vervolging instellen op grond van de Wet Internationale misdrijven. Het vervolgen van verdachten voor het plegen van genocide is complex vanwege de hoge bewijslast en omdat de bewijsgaring in een conflictgebied zoals Syrië bijzonder lastig is. Tot op heden zijn in Nederland nog geen personen vervolgd voor het plegen van genocide of medeplichtigheid aan genocide in relatie tot ISIS.

Vanwege deze complexiteit is een specifiek team ondergebracht bij het Landelijk Parket, het Internationale Misdrijven-cluster (IM-cluster). Bij het IM-cluster werken officieren van justitie met een hoge mate van expertise op het gebied van de vervolging van internationale misdrijven, waaronder genocide. De taak van het IM-cluster is in samenwerking met het Team Internationale Misdrijven van de Dienst Landelijke Recherche verdachten van internationale misdrijven op te sporen en te laten berechten, waar ze zich ook bevinden en ongeacht hun nationaliteit.

Het Team Internationale Misdrijven verkrijgt via verschillende kanalen informatie met betrekking tot mogelijke verdachten van internationale

misdrijven in relatie tot ISIS, waaronder ook van burgers. Voor het doen van succesvol onderzoek naar mogelijke verdachten van internationale misdrijven uit conflictgebieden zoals Syrië en Irak speelt ICT een grote rol. Het Team Internationale Misdrijven heeft daarom geïnvesteerd in onderzoek naar de toepasbaarheid en geschiktheid van analyse-tools voor «big data» op het gebied van internationale misdrijven.

De afgelopen jaren heeft het IM-cluster onder meer onderzoek gedaan in Rwanda, Afghanistan, voormalig Joegoslavië, Sierra Leone, Liberia en Congo. Een aantal oorlogsmisdadigers, genocidairs en folteraars is ondertussen tot een gevangenisstraf veroordeeld door de Nederlandse rechter. De rechter betreft in haar oordeel mede wat de bevindingen zijn van gezaghebbende internationale organen en instanties. De rechtspraak inzake internationale misdrijven is grotendeels ondergebracht bij de rechtbank en het gerechtshof in Den Haag.

Bij het Landelijk Parket zijn ook gespecialiseerde officieren van justitie voor terrorismebestrijding werkzaam. Zoals bekend zijn teruggekeerde uitreizigers in Nederland reeds in meerdere zaken veroordeeld voor het plegen van terroristische misdrijven. Om de mogelijkheid te onderzoeken of mensen die betrokken zijn bij ISIS voor genocide of medeplichtigheid aan genocide daarvoor kunnen worden vervolgd is bij het Landelijk Parket dus zowel expertise op het gebied van internationale misdrijven als terrorismebestrijding ondergebracht. Om te onderstrepen dat ik de bevindingen uit bovengemelde resolutie serieus neem ga ik samen met politie en OM onderzoeken welke extra inspanningen mogelijk zijn om expertise op dit specifieke terrein verder uit te bouwen. Bij dat onderzoek zal ik tevens het voorstel van de Kamerleden Van Helvert, Van Dam en Omtzigt betrekken om een gespecialiseerd officier op het gebied van internationale misdrijven aan te stellen die zich specifiek gaat richten op genocide in relatie tot ISIS-verdachten. Over de resultaten van dit onderzoek zal ik uw Kamer informeren.

Internationale inspanningen

Ook in internationaal verband spant het kabinet zich, conform het regeerakkoord (Kamerstuk 34 700, nr. 34), in voor de bestrijding van ISIS en de berechting van ISIS-strijders, onder meer in de anti-ISIS Coalitie en in de VN-Veiligheidsraad. Zo heeft Nederland, in lijn met motie Van Helvert c.s. (Kamerstuk 34 775 V, nr. 63) op 19 maart in de VN Veiligheidsraad de wens geuit dat de Veiligheidsraad genocide door ISIS erkent.

De Kamer is over de inzet in internationaal verband verder geïnformeerd in de voortgangsrapportage van de Nederlandse bijdrage aan de strijd tegen ISIS van 13 april jl.¹

De Minister van Justitie en Veiligheid,
F.B.J. Grapperhaus

¹ Kamerstukken II, 2017/18, 27 925, R